

A száz könyv irodalmi pályázatra beküldött írásom 2011-ben

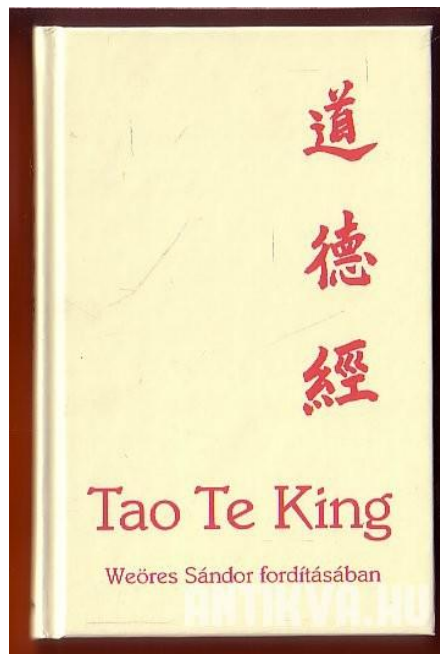
(A könyvek képeivel való kiegészítés későbbi hozzáadás, megtalálható a facebookon, a Könyvek üzenete oldalon)

A pályázat témája és tárgya: A pályázat ötletét, alapgondolatát Hamvas Béla „A száz könyv” című írása adta. Hamvas ebben az írásában rövid ismertetővel ellátva összeállította annak a száz könyvnek a listáját, melyek által szerinte rekonstruálni lehetne a világirodalom legfontosabb elemeit, ha az valamilyen (fiktív) oknál fogva megsemmisülne. Ezt írása elején egész pontosan így határozza meg: *„A feladat száz könyvet megmenteni. Most mindegy, hogy az ostromlott városból, vagy az ostromlott világból. Olyan száz könyvet, amelyből, ha minden más könyv elveszne, az emberiség irodalmának vonalát nagyjából helyre lehetne állítani.”*

A pályázó feladata is ehhez hasonló: egyenként kb. 10-15 sornyi ismertetőt írni 10 db olyan könyvről, melyet a pályázó szerint mindenkinek el kellene olvasnia, ami közel áll hozzá, amit alapműnek tart, vagy ami az ő számára valamikor sorsfordító jelentőséggel bírt. A pályázó elsősorban ne tartalmi ismertetőt írjon, inkább azt emelje ki, hogy miért érdemes az általa ajánlott írásműveket elolvasni másoknak is?

Könyvek üzenete (Ajánlás – mindenkinek)

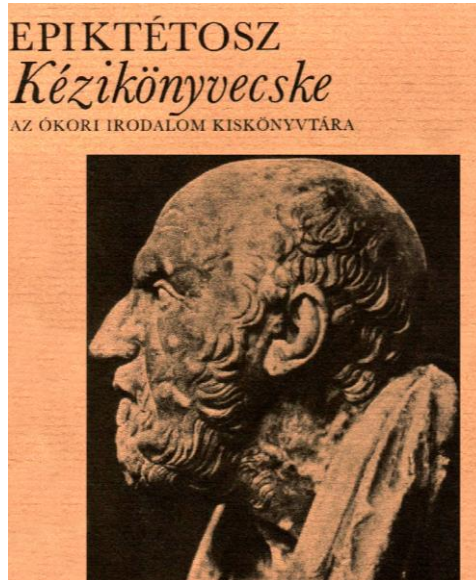
Lao-Ce: Tao te king

Hogyan lehet kiegyensúlyozott az életvitelünk? Ha erre a kérdésre keressük a választ, feltétlenül olvasgatnunk kell ezt a művet. Nem a hit a lényege az út követésének, hanem a tapasztalat. Ma is alkalmazható viselkedési formákat idéz, helyes életmódot mutat be, és ennek a követésére biztat bennünket. Nagyon tömény, sokatmondó olvasmány, szinte minden szaván el kell gondolkoznunk! „Aki teste-lelke egységét megőrzi, azt a kétség nem bontja meg” – olvashatjuk Weöres Sándor csodálatos fordításában, aki teljes mértékben azonosul

Lao-Ce írásával. „A teljesség felé” című saját művét juttatja eszembe. Mindkét művet akkor olvasgatom, amikor elbizonytalanodom, amikor harag dülja a lelkemet, amikor keresem a megoldást. És megtalálom. „Aki látását megtisztítja, elkerüli a tévedéseket.”

Epiktétosz Kézikönyvecskéje

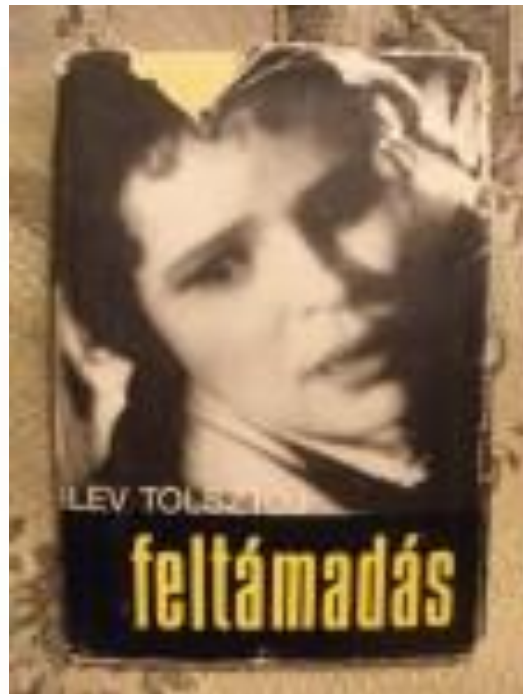
Epiktétosz Kézikönyvecskéjét akkor olvassuk el, ha valami nagyon fáj, ha valamibe nem tudunk beletörődni, ha az érzelmeink nagyon uralnak bennünket. Életemnek nehéz szakaszaiban minden nap olvasgatom a szemelvényeket. A kis könyv ma is jól használható bölcsességeket tartalmaz, jó tanácsokat ad a nyugodt életéléshez. Az tetszik ebben az írásban, hogy írja a sztoikus filozófia etikára vonatkozó gondolatait átülteti a gyakorlatba és a szemléletes példákkal bemutatott szemelvények megvigasztalnak bennünket a legkülönbébb helyzetekben. A legfontosabb tanítása számomra az volt, hogy a saját belső lényegemet adó dolgok alkotják a hatalmammat. És csak a hatalmamban lévő, tőlem függő dolgokat tudom befolyásolni. A nem csak tőlem függő, vagy hatalmamon kívül álló dolgokat el kell fogadni.

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij: A félkegyelmű

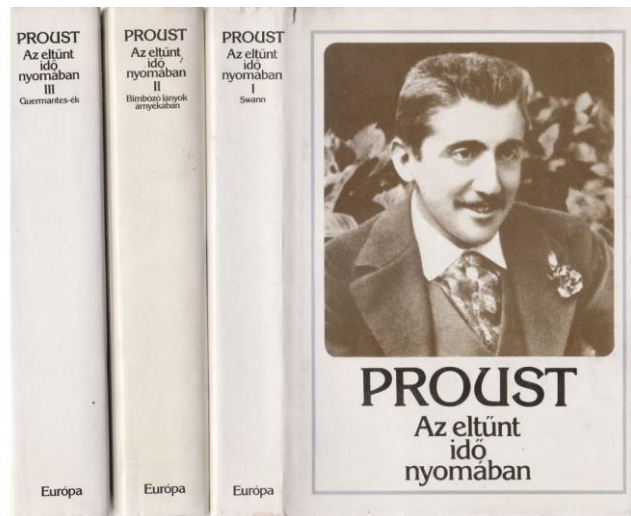
Az író vágya, hogy „egy tökéletes szépségű embert szeretne ábrázolni” teljesedett be ebben a művében. Miskin herceg jóságos, gyermekien tiszta, romlatlan, naiv, aki szebbnek, jobbnak látja az embereket, mint amilyenek ők a valóságban. Érti ő ezt, ennek ellenére mindenkinek segíteni akar, mindenkivel elnéző, mindenkinek megbocsát. Ő eleve ilyen, nem lelkiismeret furdalás következtében lett jó ember. De vajon a szenvedők iránti együttérzésével, végtelen szeretetével, alázatosságával le tudja-e győzni a szentpétervári társaság képmutatását? Sajnos a félkegyelműnek tartott herceg nem tud beilleszkedni a pénz és az önzés világába, betegsége újra elhatalmasodik rajta. Már önmagában az epilepsziás rohamai miatt is bolondnak tarthatják őt, nem beszélve feddhetetlen jelleméről, ami igencsak elüt az átlagostól. Miközben átéljük Aglaja iránti szerelmes érzéseit, annyira szeretnénk boldognak látni őt, pedig tudjuk, hogy jóságával, könyörületességével nem erre a világra való. Csak remélni tudjuk, hogy egyszer talán eljön az ő világa.

Lev Nyikolájevics Tolsztoj: Feltámadás

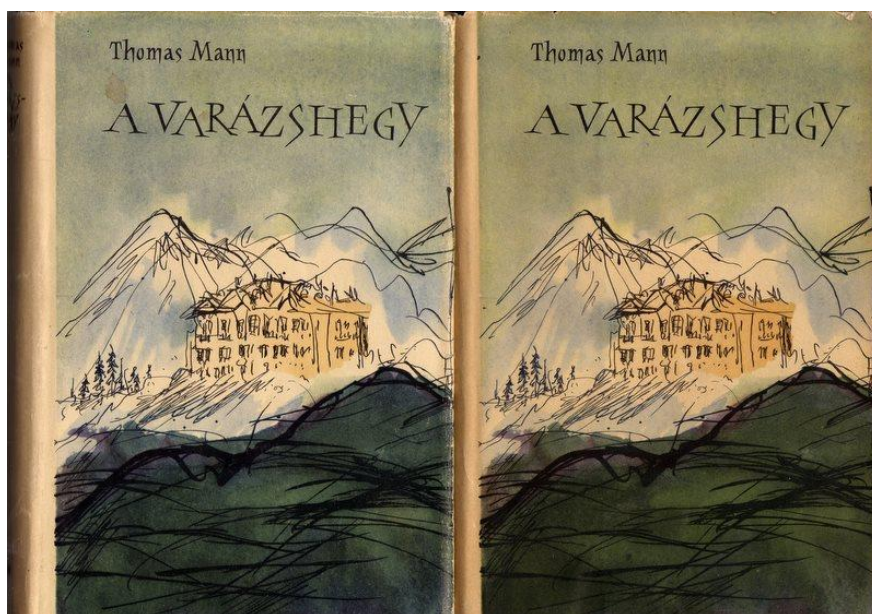
Tolsztoj regénye bizonyoság arra, hogy az ember fiatalon, naiv módon könnyen hibázhat. De annak, aki a hibájáért vezekelni akar, meg kell bocsátanunk. Segítenünk kell neki abban, hogy visszatérjen a helyes útra, miután lelkiismerete feltámadásának minden kínját megszenvedte. Katyusa elfogadja ugyan Nyehljudov segítségét, aki őszinte megbánást tanúsít egykori tette miatt, megbocsátani azonban nehezen tud. Csak a regény végén derül ki, hogy Katyusa megbocsátott, azzal, hogy nem fogadta el Nyehljudov házassági ajánlatát. Érezte, hogy ez túl nagy áldozat, hogy nem egymáshoz valók, hogy óriási szakadék van közöttük műveltségükben, és a társadalomban betöltött helyükben. Egy másik emberhez ment inkább feleségül, aki iránt nem érzett olyan lángoló szerelmet, mint valaha Nyehljudov iránt, de annak az embernek nagyobb szüksége volt rá, és vele egyenlőnek érezte magát. A regény szinte sugallja, hogy a megbocsátás a legnagyobb emberi erények egyike, és aki őszintén megbánja méltatlan tettét, az elnyeri a megbocsátást, vagyis végig megy a feltámadáshoz vezető rögös úton.

Marcel Proust: Az eltűnt idő nyomában

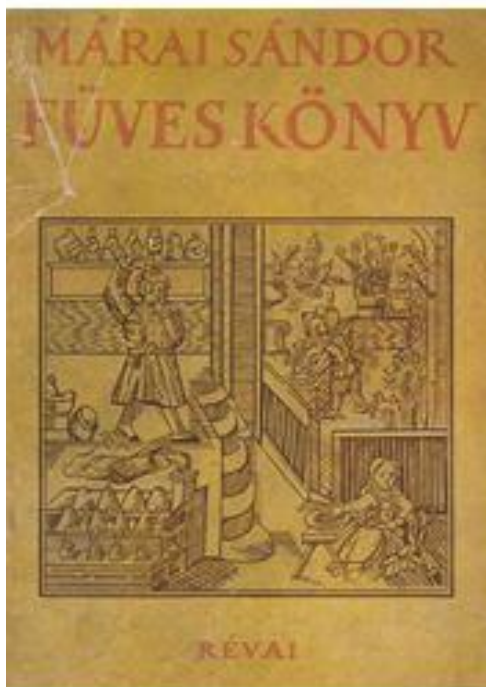
Nehéz dologra vállalkozik az, aki elolvassa a hétkötetes életmű bármelyik részét. De páratlan élményben lesz része. Az olvasásához a külvilág zajaitól való teljes elzárkózásra, és elmélyülésre van szükség. Az író maga is úgy gondolta: „Csak akkor tudjuk egy olvasmány szerzőjének gondolatait magunkévá tenni, ha a magányt nem törjük szét a másokkal folytatott beszélgetésekkel.” Teljes figyelmünket, értelmünket és érzéseinket is oda kell fordítani az írásra, hogy be tudjuk fogadni az író saját múltjának, a saját benyomásai által megtalált emlékképeit. Szokatlan regény, amelyben nem az események a fontosak, hanem a hangulat változásai, a színek és ízek által feltáruló pillanatképek megragadása. Olvasás közben rájövünk, hogy a múlt eltűnt emlékeinek felfedezéseivel megtaláljuk az elveszett időt és gyönyörködünk a szinte zenedarabként megkomponált hosszú mondatok áradásában, amelyek a végén határozatlan körvonalú, pontok sokaságából összerakott impresszionista festményként lebegnek előttünk. Az idő örök, mi emberek múlandók vagyunk, olyanok, mint akik az idő múlása ellen küzdünk az emlékeinkkel.

Thomas Mann: A varázshegy

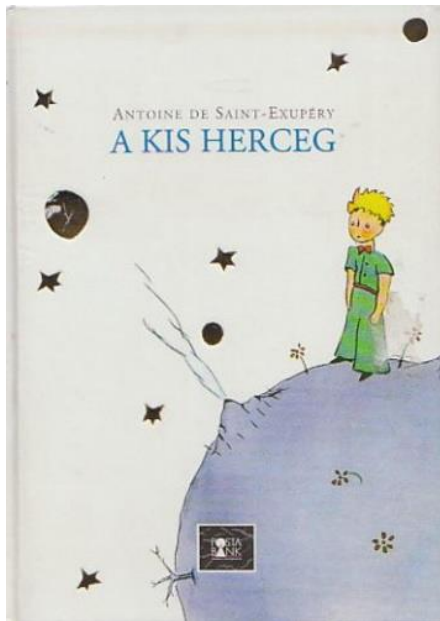
A svájci tudószanatórium betegeinek „fenti” világa úgy tárul az olvasó elé, hogy közben követheti a főhős, Hans Castorp szellemi-lelki fejlődését, átélve nagy filozófiai csatákat, elmélkedéseket életről-halálról. A beteg emberek élete egészen más: megfelelnek az időről, hasznos elfoglaltságokat találnak maguknak, egyesek felfedezik művészi hajlamaikat, vagy néha csak úgy kedvtelésből megengedik maguknak a kártyázást, a zenehallgatást, a hosszas beszélgetéseket, amelyekre a „lenti” embereknek nem marad idejük. Itt a szerelmi érzés is más, különöc, szokatlan, furcsa. A hegy az itt élő betegek számára az erkölcsi-filozófiai útkeresés szimbóluma, akik elidegenednek a világtól, mert a hegyen védettnek érzik magukat a világ minden fenyegetésével szemben. De az idő nem felejt el őket sem: az első világháború hőseit is megtalálja. A művet többször is el kell olvasni, hogy mélységei, rejtelmei és szépségei valóban feltárulhassanak előttünk. A mű olvasása fejleszti empátiánk és segít a máságra elfogadásában.

Márai Sándor: Fűves könyv

Márai Sándor verseit, regényeit, bölcsességgé vált idézeteit szinte állandóan olvasgatom. Őt nem lehet megenni, minden konfliktusra, minden érzelmi válságra van megoldása. Leginkább a Fűves könyve érintett meg. Megmondja, mit tegyen az ember a legkülönfélébb élethelyzetekben és lelkiállapotokban. Jól ismeri az emberi jellemeket, a szívek titkait, a test jelzéseit, az égi jeleket, tudja az élet értékét. Azért is tetszik a könyve, mert ő tanuló tanítja az embertársait, átad mindent a régiektől (Epiktétosz, Seneca, Marcus Aurelius, Montaigne), de mondataiba beleszövi a saját gondolatait is a témával kapcsolatban. Ettől lesz eredeti, elragadó, olvasmányos. Tovább gondolja a már a régi könyvekből ismert, segítő szándékú, sztoikus bölcsességű, időnként meghökkentő igazságokat az emberi élet szinte minden jelenségéről. Elgondolkodtató, lelket simogató-vigasztaló, csodálatosan felemelő olvasmány.

Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg

A felnőtteknek szóló mesés történet arra int bennünket, hogy a magányosság nem jó dolog: lépéseket kell tennünk barátok szerzésére, még akkor is, ha ez sok időt és törődést követel tőlünk. Csak azt érezzük igazán magunkénak, amiért megdolgozunk, és minél többet foglalkozunk valamivel, vagy valakivel, annál kedvesebb lesz számunkra. És ami kedves nekünk, arra vigyázunk, azt nem akarjuk elveszíteni, azért felelősséggel tartozunk. A rózsák a kis herceg kicsi bolygóján nyíltak ki, tehát ő gondozta, locsolta azokat. Eszébe sem jutott, hogy ez esetleg nem az ő feladata. Mindnyájan felelősek vagyunk a saját rózsáinkért! A történet arra is figyelmezteti az olvasót, hogy a mai rohanó világban keressük az emberit, a szépet, a jót, mert a ridegség, az anyagiasság szemlélet boldogtalansághoz vezet.

William Wharton: Búcsú a szerelemtől

A szerelem örök, mint a művészet. De nem a fennmaradt alkotásokban él tovább, hanem az emberi szívekben. Vannak, akik rátalálnak, de mindenki másképp éli át ezt az érzést. Számomra az egyik fő mondanivalója a regénynek, hogy különbözőek vagyunk. Ami az egyik embernek természetes, és logikus, lehet, hogy a másoknak merő képtelenség. A szerelem, tágabban értelmezve a szeretet nem kizárólagos, a szerelem mindenkié. Az ötvenéves amerikai festőművész és a hetvenkét éves francia vak hölgy valami egészen különlegesként éli meg a szerelmet, „ami több mint maga az élet”. Az író megrendítő őszinteséggel, hihetetlen bátorsággal és hittel adja át az olvasónak ezt a történetet, ahol a főszereplő a szeretet, a bizalom, a tolerancia, az ártatlanság. Az ártatlanság megtestesítői a galambok, akik tele vannak bizalommal, ezért a legtöbb ember azt hiszi, hogy ostobák. Bízunk a legbelsőbb megérzéseinkben és legyünk belátással mások érzései iránt! Az igazi vakság nem az, ha nem látunk, hanem ha nem ismerjük fel, mi az igazi érték számunkra.

Polcz Alaine: Kit siratok? Mit siratok?

A könyv vallomások sorozata. Különféle emberek főként arról vallanak, hogyan történt, és mit éreztek, amikor elveszítettek egy szeretett családtagot. De lehet siratni egy szokványos élethelyzet elvesztését, egy kedvenc állat elpusztulását, a szűkebb haza kénytelen elhagyását. Siratjuk a szerelmet, amikor véget ér, amikor elhagynak, de mi még szeretünk. A lényeg: túl kell élnünk a tragikus élethelyzeteket, kötelezően tovább kell lépnünk és túl kell élnünk a túlélhetetlent, amibe mi is majdnem behaltunk. A könyvben fellelhető vallomások segítenek emberi módon feldolgozni a gyászt, és ezen túl felcsillantják azt az időt is, amikor „az élet szemtelenül eltemeti gyászunkat”. Az említett nehéz pillanatokban nekem sokat segített az olvasmány.